

STATENS HAVERIKOMMISSION

Förkortad rapport

SHK
BIBLIOTEKET

Rapport C 1989:6
Luftfartshändelse 1988-08-07
Sala flygfält, U län
SE-SYW 39/88

Postadress
Box 12538
102 29 STOCKHOLM

Besöksadress
Västerbroplan

Telefon (växel)
08 - 737 58 40

Telex
12841 HAVKOM S

Till Luftfartsverket

Rapport C 1989:6

Statens haverikommission (SHK) beslutade den 11 augusti 1988 att inleda undersökning av en luftfartshändelse den 7 augusti 1988 rörande haveri med segelflygplanet SE-SYW på Sala flygfält, U län.

SHK får härmed enligt 121 § luftfartsförordningen (1986:171) överlämna rapport över undersökningen.

Olof Forssberg

Lennart Ringqvist

INNEHÅLL

I föreliggande rapport redovisas undersökningen under ett fåtal rubriker. Rubrikerna har numrerats enligt den uppställning som rekommenderas av ICAO. Rubriker som ej återfinns i texten har streck i stället för sidhänvisning.

	Sid
SAMMANFATTNING	2
INLEDNING	3
1 FAKTAREDOVISNING	4
1.1 Redogörelse för händelseförloppet	4
1.2 Personskador	4
1.3 Skador på luftfartyget	4
1.4 Andra skador	4
1.5 Besättningen	4
1.6 Luftfartyget	4
1.7 Meteorologisk information	4
1.8 Navigationshjälpmedel	-
1.9 Radiokommunikationer	-
1.10 Flygfältsdata	-
1.11 Färd- och ljudregistratorer	-
1.12 Haveriplats och flygplanvrak	5
1.12.1 Haveriplatsen	5
1.12.2 Segelflygplanvraket	5
1.13 Medicinsk information	-
1.14 Brand	-
1.15 Överlevnadsmöjligheter	-
1.16 Särskilda prov och undersökningar	-
1.17 Övrigt	-
2 ANALYS	-
3 SLUTSATSER	5
3.1 Sammanfattning av undersökningsresultat	-
3.2 Sannolik haveriorsak	5
3.3 Bidragande faktorer	5
4 REKOMMENDATIONER	-
5 ÖVRIGT	-
<u>BILAGA</u>	
1	Utdrag ur cert reg beträffande läraren (endast till luftfartsverket)

Anmärkning

All tidsangivelse i rapporten avser svensk sommartid (SST) = UTC + 2 timmar

SAMMANFATTNING AV UTREDNINGSRAPPORT C 1989:6
SHK-ärende SE-SYW 39/88

Luftfartyg typ:	Scheibe, Bergfalke 2/55
Tidpunkt för händelsen:	1988-08-07 kl 16.40
Plats:	Sala flygfält, strax före stråk 33, U län
Typ av flygning:	Skolflygning, EK
Väder:	Vind: 360, 4-8 knop Moln: cu 3/8, 1200 m bas Sikt: mer än 10 km
Antal ombord:	1
Personskador:	Inga
Skador på luftfartyget:	Omfattande
Förarens ålder:	17 år
Total segelflygtid:	7 tim 25 min
Antal segelflygstarter:	32

I samband med landning under skolflygning satte eleven flygplanet på en bro strax hitom landningsstråket, varvid omfattande skador uppstod på planet. Orsaken till haveriet var en alltför hård sättnig. Bidragande faktorer var att föraren höll luftbromsarna utfällda för länge, att läraren inte hade radiokommunikation med eleven samt att eleven hade för dålig erfarenhet för att klara den uppkomna situationen.

INLEDNING

Statens haverikommission (SHK) underrättades 1988-08-11 om att ett haveri med segelflygplanet SE-SYW inträffat på Sala flygfält, U län, 1988-08-07 kl 16.40.

Händelsen har utretts av SHK som företrätts av generaldirektör Olof Forssberg, ordförande, och civilingenjör Lennart Ringqvist, utredningschef.

SHK har biträtts av KSAK genom Torleif Hiort, som sammanställt rapporten.

Händelsen är av okomplicerad beskaffenhet och anledningen till haveriet framgår direkt av beskrivningen av händelseförloppet. SHKs utredning redovisas därför kortfattat.

SHK har sammanträtt

<u>Dag</u>	<u>Plats</u>	<u>Närvarande</u>
1988-11-16	SHKs kansli	Forssberg, Ringqvist, Hiort och KSAKs utredningsmän.

1 FAKTAREDOVISNING

1.1 Redogörelse för händelseförloppet

Föraren av SE-SYW var under utbildning och skulle utföra sin 8:e ensamflygning. Han startade från Sala flygfält och genomförde flygningen på ett normalt sätt. Han återvände för landning på stråk 33. På finalen reducerade föraren höjden genom att ta ut luftbromsarna. Han bibehöll luftbromsarna utfällda allt för länge, varför sättningen kom att ske på en bro strax hitom stråket. Broytan var inte plan utan mittdelen på bron låg ca 0,5-1 m under delarna mot åkanterna. Flygplanet tog mark mot åkanten, studsade ca 25 m och rullade därefter ut på stråket. Segelflygläraren befann sig i en bil vid startplatsen och iakttog inte hela händelsen utan såg flygplanet i luften efter första studsens mot åkanten. Han såg då att främre delen av undersidan på flygplankroppen var skadad. Radiokommunikation var inte upprättad.

1.2 Personskador

Inga.

1.3 Skador på luftfartyget

Omfattande.

1.4 Andra skador

Inga.

1.5 Besättningen

Föraren var vid haveritillfället 17 år och var under utbildning.

<u>Antal landn/flygtid</u>	<u>Sen 30 dag</u>	<u>Sen 90 dag</u>
Segelflygplan	24/5,5 tim	32/7,4 tim
Denna typ	24/5,5 "	24/5,5 "

Antal DK-flygningar före första EK-flygningen: 24 stycken.

1.6 Luftfartyget

Ägare/innehavare: Salaortens flygklubb, Box 89, 733 00 Sala,
KSAK, Box 20080, 161 20 Bromma.
Typ: Scheibe Bergfalke 2/55, nr 298. Tillverkningsår 1959.
Luftvärdighetsbevis giltigt t o m 1992-12-31.
Flygvikt/tyngdpunktsläge låg inom godkänt område.
Grundöversedd 1987.

1.7 Meteorologisk information

Vind: 360, 4-8 knop. Moln: 3/8 cu med bas 1200 m. Sikt: Mer än 10 km.
Temperatur: 22° C.

1.12 Haveriplats och segelflygplanvrak

1.12.1 Haveriplatsen

Haveriplats: Ca 15 m hitom stråk 33 på Sala flygfält. Lat 59° 63' N, Long 16° 38' E.

Sala flygfält har ett grässtråk med längd 450 m och bredd 55 m. Omgivande terräng består i huvudsak av åkermark.

1.12.2 Segelflygplanvraket

Efter haveriet stannade flygplanet i normalläge. Skador: Vänster vinge fanerskadad vid sprygel 15 mot balken och bakkant. Höger vinge: Samma som vänster. Kroppen: Främre delen av kroppsundersidan intryckt till hjulet. Flera rör deformerade.

3 SLUTSATSER

3.2 Sannolik haveriorsak

Segelflygplanet havererade på grund av den hårda sättningen mot åkanten.

3.3 Bidragande faktorer

Bidragande faktorer till haveriet har varit:

- Föraren behöll luftbromsarna utfällda allt för länge.
- Segelflygläraren stod inte i radiokommunikation med föraren.
- Pilotens ringa erfarenhet att klara den uppkomna situationen.